

**LECTIO XX : ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ Ή ΠΩΣ Ο ΚΛΑΥΔΙΟΣ
ΕΓΙΝΕ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepit mirabili quodam casu. Exclusus ab insidiatoribus Caligulae, recesserat in diaetam, cui nomen est Hermaeum. Paulo post rumore caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit. Discurrens miles pedes eius animadvertit; eum latentem adgnovit; extractum imperatorem eum salutavit. Hinc ad commilitones suos eum adduxit. Ab his in castra delatus est tristis et trepidus, dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur. Postero die Claudius imperator factus est.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XX

Ο Κλαύδιος στο πενήτηκοστό έτος της ηλικίας του κατέλαβε την εξουσία από (χάρη σε) κάποιο περίεργο κι απρόσμενο γεγονός. Όταν διώχτηκε από τους δολοφόνους του Καλιγούλα, είχε αποσυρθεί σε μια θερινή κατοικία, της οποίας το όνομα είναι Ερμαίο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος (ή επειδή τρομοκρατήθηκε) από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το πιο κοντινό λιακωτό και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν μπροστά στην πόρτα. Ένας στρατιώτης που (ή καθώς) έτρεχε εδώ κι εκεί παρατήρησε τα πόδια του· τον αναγνώρισε που κρυβόταν· αφού τον τράβηξε έξω, τον προσαγόρευσε αυτοκράτορα. Από εκεί τον οδήγησε στους συντρόφους του. Από αυτούς μεταφέρθηκε στο στρατόπεδο λυπημένος κι έντρομος, ενώ το πλήθος που τον συναντούσε τον λυπόταν σαν να επρόκειτο να πεθάνει. Την επόμενη μέρα ο Κλαύδιος ανακηρύχτηκε αυτοκράτορας.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ XX

1. **Fio**: το ρήμα είναι παθητικό του απλού *facio*, από το οποίο δανείζεται τη μετοχή παθητικού παρακειμένου *factus* για τον σχηματισμό των σύνθετων χρόνων.
2. **Morior**: το ρήμα είναι αποθετικό της γ' συζυγίας από τα 15 σε -io και σχηματίζει ανώμαλα τη μετοχή του μέλλοντα: *moriturus* (όπως και τα *pariturus*, *nasciturus*, *ruiturus*-όπως η παρατήρηση στο 11 κείμενο).

3. **Proximus:** Το επίθετο είναι υπερθετικού βαθμού. Ο θετικός βαθμός δεν απαντά. Το επίθετο σχηματίστηκε από το επίρρημα *prope*. Ο συγκριτικός του επιθέτου είναι *propior*.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Claudius: ονομαστική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση, του ουσιαστικού **Claudius** -ii/-i = Κλαύδιος → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

quingagesimo: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση, του τακτικού αριθμητικού επιθέτου. **quingagesimus**, -a, -um = πενήκοστος, -ή, -ό (ως αριθμητικό δεν διαθέτει κλητική).

anno: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση, του ουσιαστικού **annus** -i = χρόνος, έτος.

aetatis : γενική ενικού, θηλυκό, γ΄ κλίση, του ουσιαστικού **aetas** -atis= ηλικία → Γενική πληθυντικού **aetatum** & **aetatum** άρα και αιτιατική -es/-is, όπως και το **civitas**.

suae: γενική ενικού, θηλυκό, της κτητικής αντωνυμίας γ΄ προσώπου που λειτουργεί ως αυτοπαθητική, εδώ για έναν κτήτορα **suus**, -a, -um = δικός, -ή, -ό του.

imperium: αιτιατική ενικού, ουδέτερο, Β΄ κλίση, του ουσιαστικού **imperium** -ii/ -i = εξουσία.

cepit: γ΄ ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος **capio**, **cepi**, **captum**, **capere** 3 = πιάνω, συλλαμβάνω → ανήκει στα 15 ρήματα σε -io.

mirabili: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, γ΄ κλίση, του επιθέτου **mirabilis**, -is, -e = περίεργος, -η, -ο (συγκριτικός: **mirabilior**, -ior, -ius, υπερθετικός: **mirabilissimus**, -a, -um).

quodam: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, της αόριστης επιθετικής αντωνυμίας **quidam**, **quaedam**, **quoddam** = κάποιος, -α, -ο.

casu: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, δ΄ κλίση, του ουσιαστικού **casus** -us = τυχαίο γεγονός.

Exclusus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση, της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος **excludo**, **exclusi**, **exclusum**, **excludere** 3 = διώχνω.

ab: πρόθεση που συντάσσεται με κυρίως αφαιρετική = από.

insidiatoribus: αφαιρετική πληθυντικού, αρσενικό, γ΄ κλίση, του ουσιαστικού **insidiator** -oris = συνωμότης, δολοφόνος.

Caligulae: γενική ενικού, αρσενικό, α΄ κλίση, του ουσιαστικού **Caligula** -ae = Καλιγούλας → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

recesserat: γ΄ ενικό οριστικής ενεργητικού υπερσυντελικού του ρήματος **recedo**, **recessi**, **recessum**, **recedere** 3 = αποσύρομαι.

in: πρόθεση που εδώ συντάσσεται με αιτιατική = σε.

diaetam: αιτιατική ενικού, θηλυκό, α΄ κλίση, του ουσιαστικού diaeta -ae = θερινή κατοικία.

cui: δοτική ενικού, θηλυκό, της αναφορικής αντωνυμίας qui, quae, quod = ο οποίος, -α, -ο.

nomen: ονομαστική ενικού, ουδέτερο, γ΄ κλίση, του ουσιαστικού nomen -inis = όνομα.

est: γ΄ ενικό, οριστικής ενεστώτα του βοηθητικού ρήματος sum, fui, ---, esse = είμαι.

Hermaeum: ονομαστική ενικού, ουδέτερο, β΄ κλίση, του ουσιαστικού Hermaeum -i = Ερμαίο → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

Paulo: αφαιρετική ενικού, ουδέτερο, β΄ κλίση, του επιθέτου paulus, -a, -um = λίγος, -η, -ο → το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά.

Post: χρονικό επίρρημα = αργότερα.

rumore: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, γ΄ κλίση, του ουσιαστικού rumor -oris = φήμη.

caedis: γενική ενικού, θηλυκό, γ΄ κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού caedes, caedis = σφαγή → Γενική πληθυντικού caedium και caedum, Αιτιατική πληθυντικού caedes & caedis.

exterritus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, β΄ κλίση, της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος exterreo, exterrui, exterritum, exterrere 2= τρομοκρατώ.

prorepsit: γ΄ ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος prorepro, prorepsi, proreptum, prorepere 3 = σέρνομαι, έρπω.

ad: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = προς.

solarium: αιτιατική ενικού, ουδέτερο, β΄ κλίση, του ουσιαστικού solarium -ii/ -i = λιακωτό.

proximum: αιτιατική ενικού, ουδέτερο, β΄ κλίση, του επιθέτου proximus -a, -um = πολύ κοντινός -ή, -ό (Πρόκειται για υπερθετικό βαθμό, ενώ ο συγκριτικός είναι: propior, -ior, -ius. Δεν διαθέτουν θετικό διότι προέρχονται από το επίρρημα prope).

et: παρατακτικός, συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

inter: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = ανάμεσα.

vela: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, β΄ κλίση, του ουσιαστικού velum -i = παραπέτασμα.

praetenta: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, β΄ κλίση, της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος praetendo, praetendi, praetentum, praetendere 3 = κρεμώ μπροστά, λόγω της πρόθεσης prae συντάσσεται με δοτική.

foribus: δοτική πληθυντικού, θηλυκό, γ' κλίση, του ισοσύλλαβου ουσιαστικού foris, foris = πόρτα. Γενική πληθυντικού forium, Αιτιατική πληθυντικού fores & foris. Συνήθως απαντά στον πληθυντικό.

se: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της προσωπικής αντωνυμίας γ' προσώπου, που λειτουργεί ως αυτοπαθητική = τον εαυτό του, εαυτό της, εαυτό του.

abdedit: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος abdo, abdidit, abditum, abdere 3 = κρύβω. (το do σύνθετο με 1σύλλαβη πρόθεση γίνεται 3^{ης} συζυγίας).

Discurrens: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, της μετοχής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος discurre, discurrens/discurrens, discurrens, discurrens 3 = τρέχω εδώ κι εκεί.

miles: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού miles, militis = στρατιώτης.

pedes: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού pes, pedis = πόδι.

eius: γενική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id = αυτός, -ή, -ό.

animadvertit: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος animadverto, animadverto, animadversum, animadvertere 3 = παρατηρώ.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id = αυτός, -ή, -ό.

latentem: αιτιατική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, της μετοχής ενεργητικού ενεστώτα του ρήματος lateo, latui, ---, -latēre 2 = κρύβομαι.

adgnovit: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος adgnosco, adgnovi, adgnitum, adgnosco 3 = αναγνωρίζω.

extractum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, της μετοχής παθητικού παρακειμένου του ρήματος extrahere, extraxi, extractum, extrahere 3 = τραβώ έξω, βγάζω (τραβώντας).

imperatorem: αιτιατική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού imperator -oris = στρατηγός, αυτοκράτορας.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id = αυτός, -ή, -ό.

salutavit: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος saluto, salutavi, salutatum, salutāre = προσαγορεύω, χαιρετώ.

Hinc: τοπικό επίρρημα = από εκεί.

ad: πρόθεση που συντάσσεται με αιτιατική = προς.

commilitones = αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, γ' κλίση, του ουσιαστικού commilito, commilitonis = συστρατιώτης, σύντροφος.

suos: αιτιατική πληθυντικού, αρσενικό, της κτητικής αντωνυμίας γ' προσώπου, που λειτουργεί ως αυτοπαθητική εδώ για έναν κτήτορα suos, -a, -um = δικός, -ή, -ό του.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας is, ea, id = αυτός, -η, -ο.

adduxit: γ' ενικό οριστικής ενεργητικού παρακειμένου του ρήματος adduco, adduxi, adductum, adducere 3 = οδηγώ προς.

Ab: πρόθεση που συντάσσεται με κυρίως αφαιρετική = από.

his: αφαιρετική πληθυντικού, αρσενικό, της δεικτικής αντωνυμίας hic, haec, hoc = αυτός, -ή, -ό.

in: πρόθεση που εδώ συντάσσεται με αιτιατική = σε.

castra: αιτιατική πληθυντικού, ουδέτερο, β' κλίση, του ετερόσημου ουσιαστικού castrum -i = φρούριο castra -orum = στρατόπεδο.

delatus est: γ' ενικό οριστικής παθητικού παρακειμένου του ανωμάλου ρήματος deferre, detuli, delatum, deferre 3 = μεταφέρω.

tristis: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ' κλίση, του επιθέτου tristis, -is, -e = λυπημένος, -η, -ο

(συγκριτικός: tristior, -ior, -ius, υπερθετικός: tristissimus, -a, -um). Επίρρημα triste και tristiter.

et: παρατακτικός, συμπλεκτικός σύνδεσμος = και.

trepidus: ονομαστική ενικού, αρσενικό, β' κλίση, του επιθέτου trepidus, -a, -um = έντρομος, -η, -ο → το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά.

dum: υποτακτικός, χρονικός σύνδεσμος = ενώ.

obvius: ονομαστική ενικού, θηλυκό, β' κλίση, του επιθέτου obvius, -a, -um = αντίθετος, -η, -ο → το επίθετο δεν σχηματίζει παραθετικά.

turba: ονομαστική ενικού, θηλυκό, α' κλίση, του ουσιαστικού turba -ae = πλήθος.

quasi: υποτακτικός, παραβολικός-υποθετικός σύνδεσμος = σαν.

moriturum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση, της μετοχής μέλλοντα του αποθετικού ρήματος *morior, mortuus sum, mortuum, mori 3* =πεθαίνω.

eum: αιτιατική ενικού, αρσενικό, της δεικτικής-επαναληπτικής αντωνυμίας *is, ea, id* = αυτός, -ή, -ό.

miseratur: γ΄ ενικό οριστικής ενεστώτα του αποθετικού ρήματος *miseror, miseratus sum, miseratum, miserāri 1* = λυπάμαι.

Postero: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση του επιθέτου *posterus, -a, -um* = επόμενος, -η, ο, ύστερος, -η, -ο (συγκριτικός: *posterior, -ior, -ius*, υπερθετικός: *postremus/postumus, -a, -um*).

die: αφαιρετική ενικού, αρσενικό, ε΄ κλίση, του ουσιαστικού *dies, diei* = ημέρα.

Claudius: ονομαστική ενικού, αρσενικό, Β΄ κλίση, του ουσιαστικού *Claudius -ii/ -i* = Κλαύδιος → ως κύριο όνομα δεν διαθέτει πληθυντικό.

imperator: ονομαστική ενικού, αρσενικό, γ΄ κλίση, του ουσιαστικού *imperator -oris* = στρατηγός, αυτοκράτορας.

factus est: γ΄ ενικό οριστικής παθητικού παρακειμένου του ανώμαλου ρήματος *fio, factus sum, fieri* = γίνομαι (παθητικό του ρήματος *facio, feci, factum, facere*).

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ ΤΑΞΙΝΟΜΗΜΕΝΟ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α΄ κλίση

Caligula -ae: (αρσενικό)
diaeta -ae: (θηλυκό)
turba -ae: (θηλυκό)

Β΄ κλίση

Claudius -ii/ -i: (αρσενικό)
annus -i: (αρσενικό)
imperium -ii/ -i: (ουδέτερο)
Hermaeum -i: (ουδέτερο)
solarium -ii/ -i: (ουδέτερο)
velum -i: (ουδέτερο)
castra -orum (ουδέτερο) ετερόσημο

Γ΄ κλίση

aetas -atis: (θηλυκό)
insidiator -oris: (αρσενικό)
nomen -inis: (ουδέτερο)
rumor -oris: (αρσενικό)
caedes, caedis: (θηλυκό)
foris, foris: (θηλυκό)
miles, militis: (αρσενικό)
pes, pedis: (αρσενικό)
imperator -oris: (αρσενικό)
commilito, commilitonis: (αρσενικό)

Δ΄ κλίση

casus -us: (αρσενικό)

Ε΄ κλίση

dies, diei: (αρσενικό)

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β΄ κλίση

paulus, -a, -um
proximus, -a, -um
trepidus, -a, -um
obvius, -a, -um
posterus, -a, -um

Γ΄ κλίση

mirabilis, -is, -e
tristis, -is, -e

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΑ

quingagesimus, -a, -um (τακτικό αριθμητικό επίθετο)

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

suus, -a, -um (κτητική που λειτουργεί ως αυτοπαθητική)
quidam, quaedam, quoddam (αόριστη επιθετική)
qui, quae, quod (αναφορική)
se (προσωπική που λειτουργεί ως αυτοπαθητική)
is, ea, id (δεικτική-επαναληπτική)
hic, haec, hoc (δεικτική)

ΡΗΜΑΤΑ

1η Συζυγία

saluto, salutavi, salutatum, salutāre
miseror, miseratus sum, miseratum, miserāri (αποθετικό)

PHMATA

2η Συζυγία

exterreo, exterrui, exterritum, exterrēre
lateo, latui, ---, latēre

3η Συζυγία

capio, cepi, captum, capere
excludo, exclusi, exclusum, excludere
recedo, recessi, recessum, recedere
prorepto, prorepsi, proreptum, prorepere
praetendo, praetendi, praetentum, praetendere
abdo, abdidi, abditum, abdere
discurro, discucurri/discurri, discursum, discurrere
animadverto, animadverti, animadversum, animadvertere
adgnosco, adgnovi, adgnitum, adgnoscerere
extrahō, extraxi, extractum, extrahere
adduco, adduxi, adductum, adducere
morio, mortuus sum, mortuum, mori (αποθετικό)

ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ PHMATA

sum, fui, ---, esse

ΑΝΩΜΑΛΑ PHMATA

defero, detuli, delatum, deferre

fiō, factus sum, fieri (παθητικό του facio)

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

post (χρονικό)
hinc (τοπικό)

ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ

Ab (+ κυρίως αφαιρετική)
in (+ εδώ αιτιατική)
ad (+ αιτιατική)
inter (+ αιτιατική)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

et (παρατακτικός, συμπλεκτικός)
dum (υποτακτικός, χρονικός)
quasi (υποτακτικός παραβολικός-υποθετικός)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Claudius quinquagesimo anno aetatis suae imperium cepit mirabili quodam casu: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

cepit: ρήμα

Claudius: υποκείμενο ρήματος.

imperium: αντικείμενο ρήματος.

anno: απλή τοπική αφαιρετική του χρόνου στο *cepit*. Ο χρόνος εκφέρεται απρόθετα, γιατί συνοδεύεται από επιθετικό προσδιορισμό.

quinquagesimo: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *anno*.

aetatis: γενική διαιρετική στο *anno*.

suae: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *aetatis*, άμεση αυτοπάθεια.

mirabili : ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *casu*.

quodam: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο *mirabili casu*.

casu: απλή οργανική αφαιρετική της αιτίας ή του τρόπου στο *cepit*.

Exclusus ab insidiatoribus Caligulae, recesserat in diaetam: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

recesserat: ρήμα

(*Claudius*): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος και μετοχής.

Exclusus : χρονική μετοχή συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος, δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

ab insidiatoribus: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει το ποιητικό αίτιο στη μετοχή *Exclusus*.

Caligulae: γενική αντικειμενική στο *insidiatoribus*.

in diaetam: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση σε τόπο στο *recesserat*.

cui nomen est Hermaeum: δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση στο *in diaetam*. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία *cui*, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει πραγματικό γεγονός και μάλιστα χρόνου ενεστώτα επειδή αναφέρεται στο παρόν

est: ρήμα.

cui: δοτική προσωπική κτητική από το *est*.

nomen: υποκείμενο ρήματος.

Hermaeum: παράθεση στο *nomen*.

Paulo post rumore caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

prorepsit: ρήμα.

(Claudius): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος και μετοχής.

Paulo: απλή οργανική αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο post.

post: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο prorepsit.

exterritus: αιτιολογική μετοχή, συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος, δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

rumore: αφαιρετική της αιτίας (εξωτερικό αναγκαστικό αίτιο) ή του ποιητικού αιτίου στο exterritus.

caedis: γενική αντικειμενική στο rumore.

ad solarium: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση σε τόπο στο prorepsit.

proximum: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο solarium

et inter vela praetenta foribus se abdidit: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό. Συνδέεται παρατακτικά με την προηγούμενη κύρια με τον συμπλεκτικό σύνδεσμό et.

abdidit: ρήμα.

(Claudius): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

se: αντικείμενο ρήματος, άμεση αυτοπάθεια.

inter vela: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει τόπο στο abdidit.

praetenta: επιθετική μετοχή ως επιθετικός προσδιορισμός στο vela, δηλώνει το προτερόχρονο.

foribus: αντικείμενο της μετοχής praetenta σε δοτική λόγω του prae.

Discurrens miles pedes eius animadvertit: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

animadvertit: ρήμα

miles: υποκείμενο ρήματος και μετοχής.

pedes: αντικείμενο ρήματος.

eius: γενική κτητική στο pedes (κτήση χωρίς αυτοπάθεια, δηλ. Claudi).

Discurrens: επιθετική μετοχή, ή χρονική συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος, δηλώνει το σύγχρονο. Ως επιθετική λειτουργεί ως επιθετικός προσδιορισμός στο miles.

eum latentem adgnovit: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και

δηλώνει το πραγματικό.

adgnovit: ρήμα.

(miles): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

eum: αντικείμενο ρήματος και υποκείμενο μετοχής.

latentem: κατηγορηματική μετοχή που εξαρτάται από το adgnovit και αναφέρεται στο eum.

extractum imperatorem eum salutavit: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

salutavit: ρήμα

(miles): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

eum : αντικείμενο ρήματος και υποκείμενο μετοχής.

imperatorem: κατηγορούμενο αντικειμένου λόγω του salutavit.

extractum: χρονική μετοχή, συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος, δηλώνει το προτερόχρονο.

Hinc ad commilitones suos eum adduxit: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

adduxit: ρήμα.

(miles): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

eum: αντικείμενο ρήματος.

Hinc: επιρρηματικός προσδιορισμός κίνησης από τόπο στο adduxit.

ad commilitones: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κατεύθυνση σε πρόσωπο στο adduxit.

suos: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο commilitones, άμεση αυτοπάθεια.

Ab his in castra delatus est tristis et trepidus: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

delatus est: ρήμα

(Claudius): εννοούμενο υποκείμενο ρήματος.

Ab his: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει το ποιητικό αίτιο στο ρήμα delatus est.

in castra: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει κίνηση σε τόπο στο delatus est.

tristis: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα delatus est και αναφέρεται στο εννοούμενο υποκείμενο Claudius.
trepidus: επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου στο ρήμα delatus est και αναφέρεται στο εννοούμενο υποκείμενο Claudius.

dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur: δευτερεύουσα χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας «Ab his in castra delatus est tristis et trepidus». Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο dum, εκφέρεται με οριστική γιατί εκφράζει μόνο τον χρόνο και μάλιστα χρόνου ενεστώτα αντί του αναμενόμενου παρατατικού (λατινισμός) γιατί δηλώνει το σύγχρονο και μάλιστα μια συνεχιζόμενη πράξη στη διάρκεια της οποίας συμβαίνει η πράξη του ρήματος της κύριας πρότασης (delatus est).

miseratur: ρήμα.
turba: υποκείμενο ρήματος.
obvia: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο turba.
eum: αντικείμενο ρήματος.
quasi moriturum: αιτιολογική μετοχή (λόγω του ρ. ψυχικού πάθους miseratur) υποθετικής αιτιολογίας (λόγω του quasi), συνημμένη στο αντικείμενο του ρήματος, δηλώνει το υστερόχρονο.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Η φράση quasi moriturum αποτελεί βραχυλογία που δηλώνει παραβολή και ισοδυναμεί με τη δευτερεύουσα υποθετική παραβολική πρόταση: “quasi is moriturus esset”. Χρησιμεύει ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο το ρήμα miseratur, εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο quasi, εκφέρεται με έγκλιση υποτακτική, γιατί η σύγκριση αφορά μια υποθετική πράξη ή κατάσταση, χρόνου παρατατικού της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας, γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (άμεσα από το miseratur (ενεστώτας αντί παρατατικού λόγω λατινισμού του dum), έμμεσα από το delatus est (ιστορικός παρακείμενος) και δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν και σχηματίζει σε συνδυασμό με την απόδοση υποθετικό λόγο του απαγαμοποίητου.

Postero die Claudius imperator factus est: κύρια πρόταση κρίσης, εκφέρεται με οριστική και δηλώνει το πραγματικό.

factus est: ρήμα
Claudius: υποκείμενο ρήματος.
imperator: κατηγορούμενο υποκειμένου μέσω του factus est.
die: απλή τοπική αφαιρετική του χρόνου στο factus est.
Postero: ομοιόπτωτος, επιθετικός προσδιορισμός στο die.